

Analýza výkonnosti srovnatelných správních obvodů obcí s rozšířenou působností v jednotlivých oblastech s využitím benchmarkingu

ORP Židlochovice

Zpracovatel:
Odborný tým Projektu

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu
Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

*Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních
obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

Úvod

Benchmarking představuje jednu z klíčových aktivit projektu Podpory meziobecní spolupráce. Výsledky benchmarkingu přináší důležitá východiska pro tvorbu strategií území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) a měly by být zohledněny v debatách o dalším rozvoji území ve vztahu k vybraným veřejným službám v oblastech školství, odpadového hospodářství a sociálních služeb.

Využití benchmarkingu je **spojené s analýzou dat** reprezentujících posuzované SO ORP. Shromážděná data pro vybrané indikátory nenesou bez provedení analýzy žádnou informační hodnotu.

Základem analýzy je uspořádání dat do logických celků a do souvislostí s tou oblastí, kterou chceme za pomoci benchmarkingu řešit. Dalším předpokladem analýzy je porovnávat porovnatelná data (např. srovnatelné SO ORP). Cílem vyhodnocování dat je pak **určení rozdílů (mezer) mezi vlastní výkonností a výkonností ostatních SO ORP**. Způsob vyhodnocení těchto rozdílů je již v rukou posuzovatele (analytika) - hodnoty dat za naše a další srovnatelná SO ORP lze např. uspořádat do tabulky, znázornit prostřednictvím grafu, nebo v neposlední řadě využít statistického zpracování dat). Tedy podstatou je určení:

- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru nejlepší organizace,
- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru naše organizace,
- jaký je rozdíl mezi těmito hodnotami ukazatelů.

Vedle toho lze data porovnávat s průměrnou hodnotou daného ukazatele v kraji nebo několika srovnatelných SO ORP. Průměrná hodnota bývá nejčastěji vyjádřena aritmetickým průměrem nebo tzv. mediánem (prostřední hodnota uspořádané číselné řady).

1. Základní charakteristika správního obvodu a metodika analýzy

SO ORP Židlochovice leží v Jihomoravském kraji a tvoří 1 z 21ti správních obvodů (dále jen SO) tohoto kraje, jehož stručná charakteristika je dána následujícími údaji:

- rozlohou 194 km² se řadí mezi menší obvody kraje
- počtem 24 obcí patří mezi zhruba středně velké obvody v kraji;
- stejně tak i počtem obyvatel 31.050, z nichž 3.615 žije v jádrovém městě.

Tabulka 1: Komparace vybraných SO ORP v Jihomoravském kraji

Území SO ORP	Počet obcí	Počet obyvatel SO ORP	Počet obyvatel jádrové obce	Rozloha ORP v km ²
Židlochovice	24	31 050	3 615	194
Hustopeče	28	35 503	5 883	355
Ivančice	17	24 042	9 604	172
Pohořelice	13	13 439	4 678	195
Slavkov u Brna	18	22 055	6 224	158
Šlapanice	40	63 498	7 076	343
Průměr za kraj	32	55 650	29 587	343

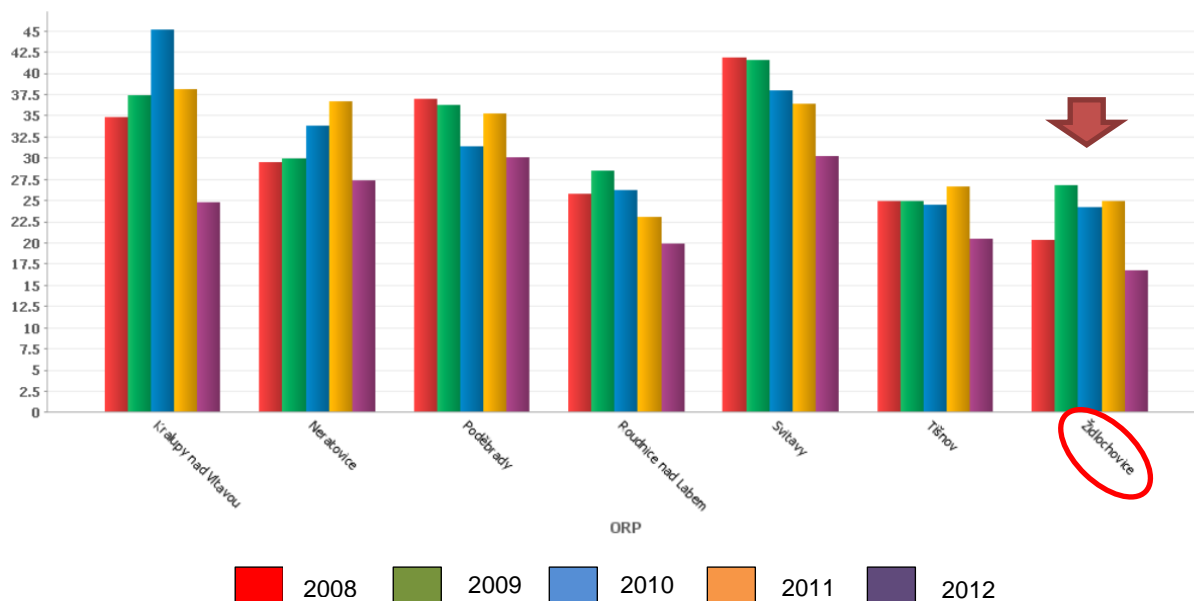
Pro benchmarkingové srovnání a formulování podstatných závěrů jsou důležité zejména hodnoty ukazatelů, které se výrazně odlišují od ostatních porovnávaných subjektů, tj. SO ORP. Proto bylo pro vzájemné srovnání použito více kritérií, aby byly zjištěny a vyzdvíženy významné diference v relevantních oblastech. Benchmarkingové srovnání bylo tedy provedeno jednak v porovnání s ostatními SO ORP Jihomoravského kraje a dále pak ve srovnání s podobně velkými SO (měřeno počtem obyvatel SO, počtem obcí SO a počtem obyvatel jádrového města):

- SO ORP s počtem obyvatel v intervalu 29.500 – 32.500 obyvatel (celkem
- 7 srovnatelných SO ORP: Kralupy n. Vltavou, Neratovice, Poděbrady, Roudnice n. Labem, Svitavy, Tišnov);
- SO ORP s počtem obcí ve správním obvodu 24 obcí (celkem 7 srovnatelných SO ORP: Dobříš, Jeseník, Pacov, Rosice, Stod, Stříbro, Český Brod);
- SO ORP s počtem obyvatel jádrové obce 2.800 až 4.600 (celkem 6 srovnatelných SO ORP: Blovice, Konice, Kralovice, Králíky, Nepomuk, Stod).

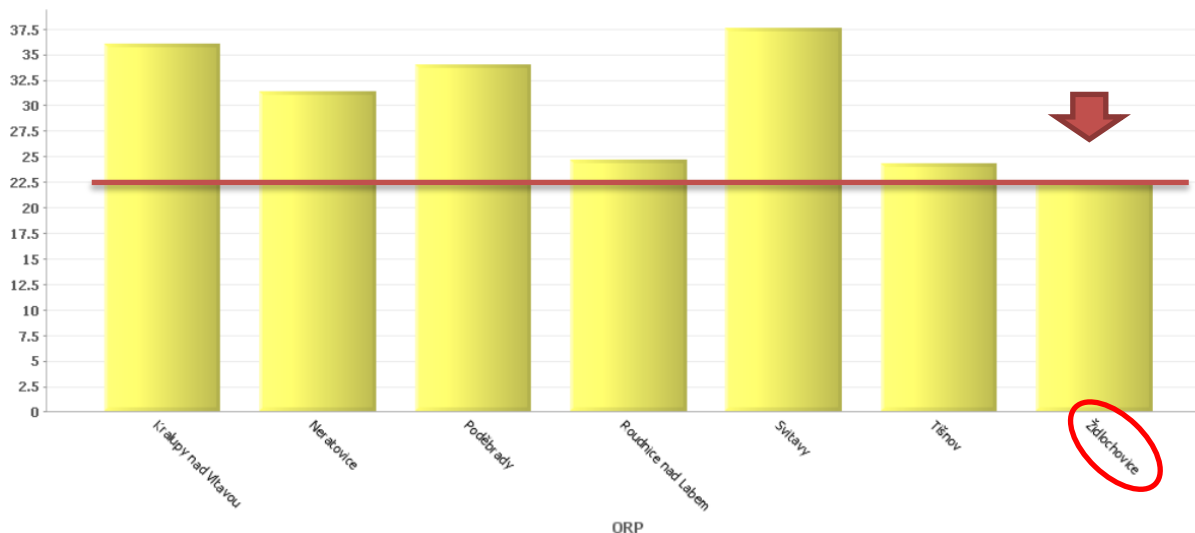
2. Ekonomická výkonnost

Mezi ekonomickými ukazateli je zajímavé se u SO ORP Židlochovice blíže podívat na **úroveň běžných výdajů na obyvatele**, která byla sledována mezi lety 2008 – 2012 a která odráží náklady každodenního provozu obvodu. Jak je z níže uvedeného obrázku zřejmé, u židlochovického obvodu patřily tyto výdaje k nejnižším ve skupině srovnávaných SO ORP (vybraných dle kritéria počtu obyvatel) – v letech 2008, 2010 a 2012 byly zcela nejnižší. Dokládá to i jejich průměrná výše: 22,6 tis. Kč/obyv. (na této úrovni je pro větší názornost vložena do grafu červená linie). Viz obrázek 1 a 2.

Obrázek 1: Běžné výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 29.500 – 32.500) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)



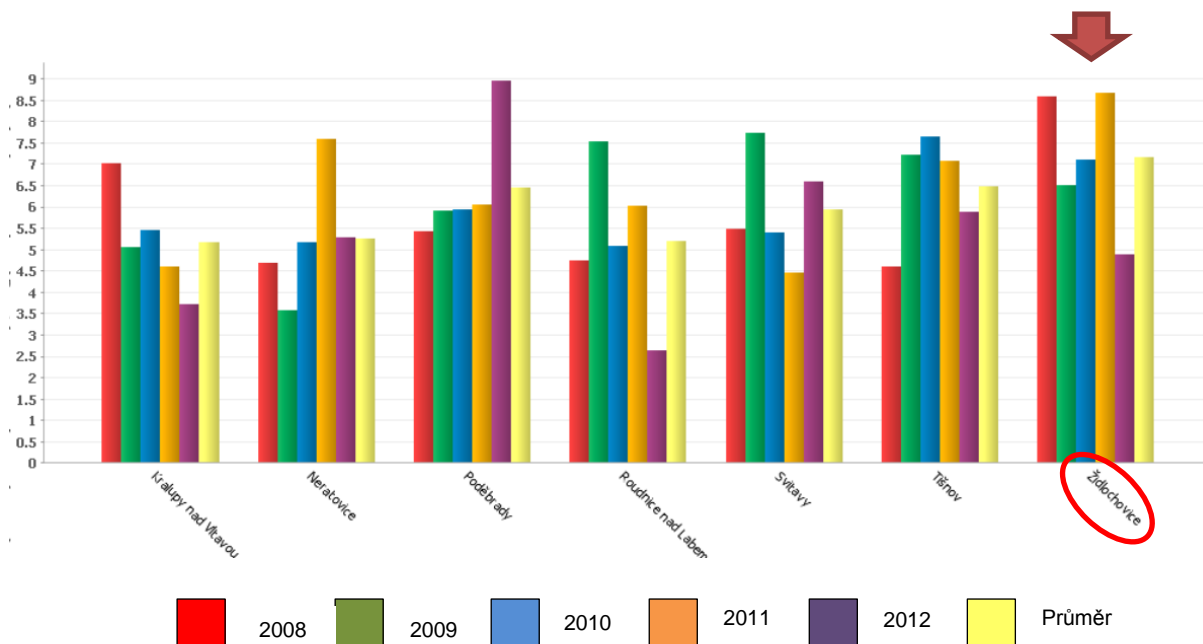
Obrázek 2: Průměrné běžné výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 29.500 – 32.500) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)



Mezi nejvyšší patřily u židlochovického obvodu naopak **kapitálové**, tj. investiční **výdaje na obyvatele** – v letech 2008 a 2011 byly úplně nejvyšší ve srovnávané skupině obvodů a zrovna taková je i jejich průměrná hodnota za dané období: 7,1 tis. Kč/obyvatele.

Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

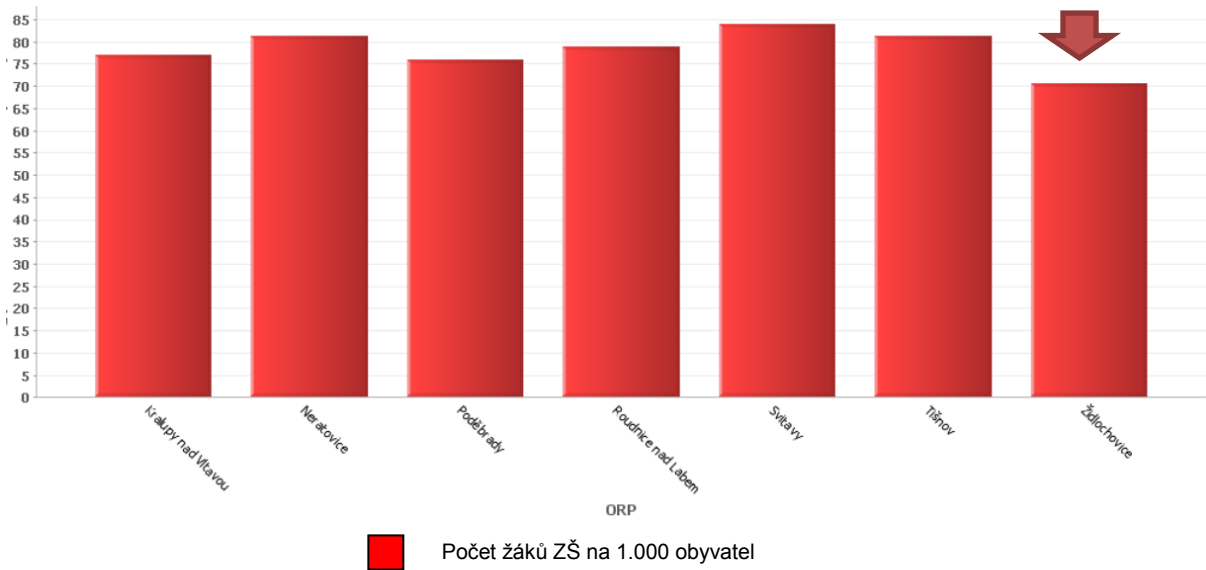
Obrázek 3: Kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 29.500 – 32.500) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)



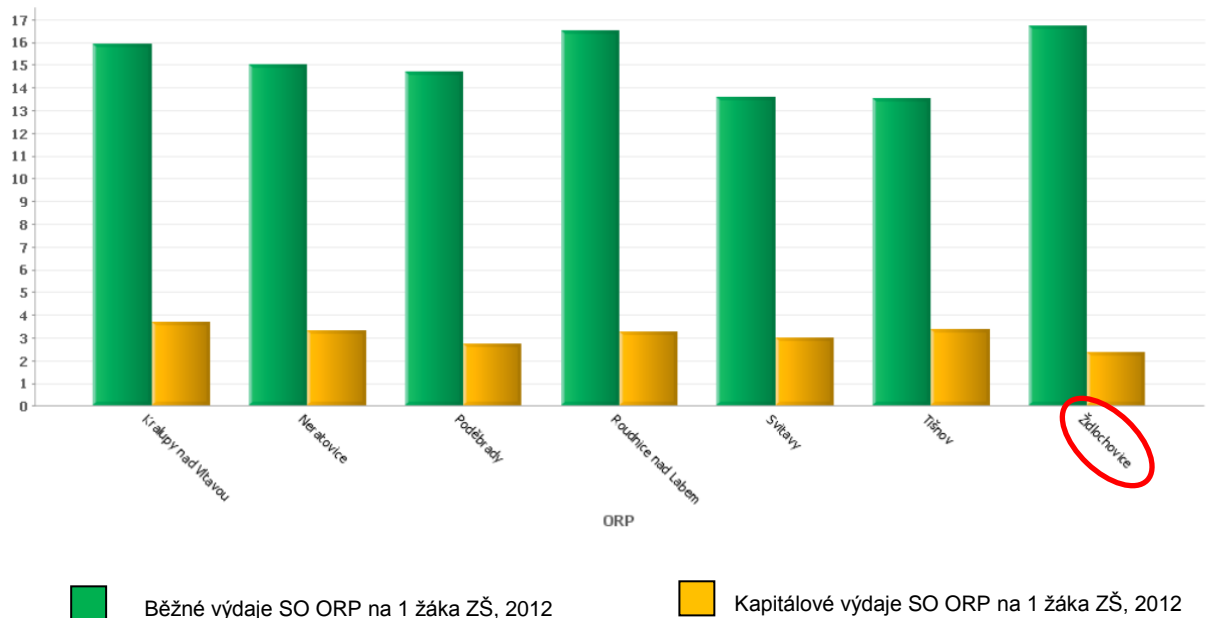
3. Předškolní a školní vzdělávání

V oblasti předškolního a školního vzdělávání zaujme v případě SO ORP Židlochovice především porovnání **počtu žáků základních škol**, které je nejnižší mezi obvody s podobným počtem obyvatel, a to 70,1 na 1000 obyvatel. V návaznosti na to je také vhodné ukázat **běžné a kapitálové výdaje na žáky ZŠ**. Vynaložené výdaje na běžný provoz ZŠ jsou mezi porovnávanými obvody u židlochovického obvodu nejvyšší – 16,7 tis. Kč/žáka. Naproti tomu kapitálové výdaje jsou ze všech nejnižší – 2,4 tis. Kč/žáka. Viz obr. č. 4 a 5.

Obrázek 4: Počet žáků ZŠ na 1.000 obyvatel (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 29.500 – 32.500)



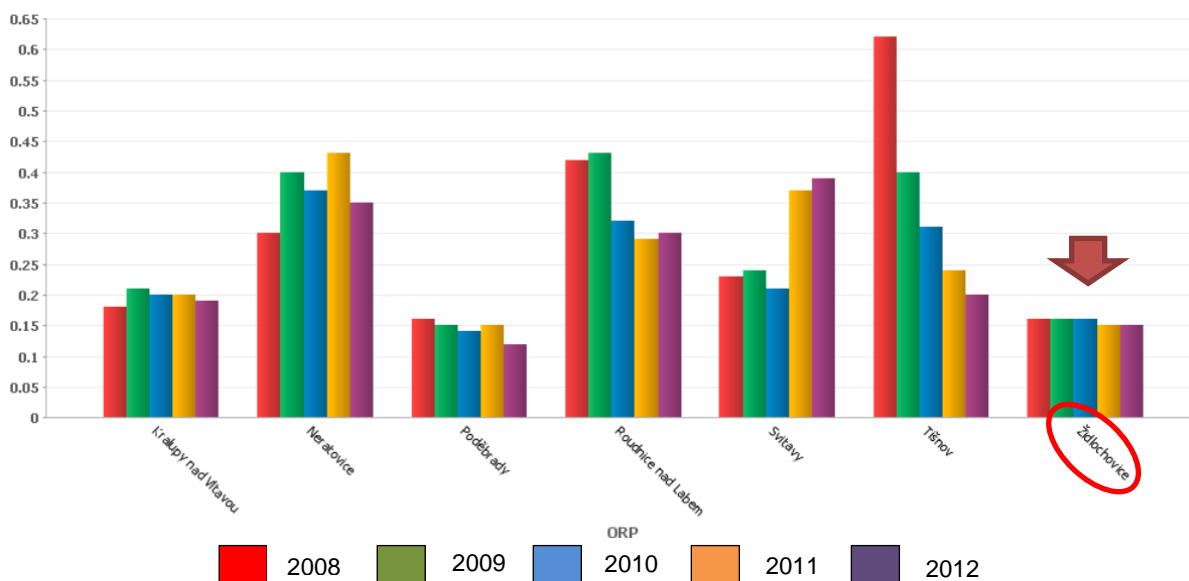
Obrázek 5: Běžné a kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 29.500 – 32.500) na žáka ZŠ (v tis. Kč)



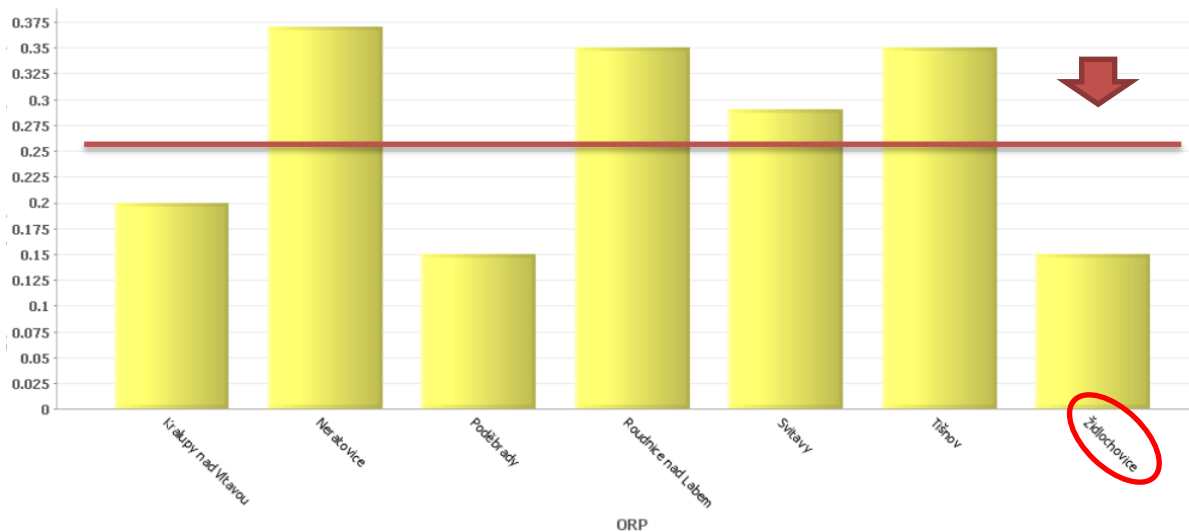
4. Sociální služby

Z pohledu sociálních služeb je vhodné vyzdvihnout srovnání **běžných výdajů na obyvatele**. Lze konstatovat, že SO ORP Židlochovice dosahuje ve sledovaném období u vybraného vzorku SO ORP (dle kritéria počtu obyvatel) jedněch z nejnižších hodnot – v průměru 0,15 tis. Kč/obyv./rok. Je třeba ovšem dodat, že stejné výše dosáhl i SO ORP Poděbrady, avšak na rozdíl od něj si židlochovický obvod drží stabilní úroveň.

Obrázek 6: Běžné výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 29.500 – 32.500) na sociální služby v období 2008 – 2012 (v tis. Kč/obyv./rok)



Obrázek 7: Průměrné běžné výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 29.500 – 32.500) na sociální služby v období 2008-2012 (v tis. Kč/obyv./rok)



Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

5. Závěrečné shrnutí

SO ORP Židlochovice	
základní charakteristika	<p>v Jihomoravském kraji se správní obvod ORP Židlochovice:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlohou řadí mezi menší obvody kraje počtem obcí i počtem obyvatel patří mezi zhruba středně velké obvody v kraji
ekonomická výkonnost	<p><i>v rámci benchmarkingu SO ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> nízké běžné výdaje na obyvatele vysoké kapitálové výdaje na obyvatele
předškolní a školní vzdělávání	<p><i>v rámci benchmarkingu SO ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> nízký počet žáků ZŠ na 1.000 obyvatel vysoké běžné a nízké kapitálové výdaje na žáky ZŠ
sociální služby	<p><i>v rámci benchmarkingu SO ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> nízké běžné výdaje na sociální služby na obyvatele

Použité zdroje: Ministerstvo financí ČR
Český statistický úřad